

Girişimciliğin hareket eksenleri

Hikmet AYTEK¹

Özet

Fırsat, risk ve kazanç kavramları girişimcilikte üç temel unsuru ifade eder. Risk algılamasına karşı tutumların belirlenebilmesi için risk türlerinin tanımlanması, bunların analiz edilerek değerlendirilmesi gerekir. Risk transferi için bu şarttır. Ortaya çıkan fırsatların değerlendirilme süreci risk analizi ile başlar. Girişimci plan dışı gelişen veya geliştiği zannedilen fırsatları da mutlaka önemsemeli ancak, araştırma ve plan yapmadan risk üstlenmemelidir. Kazanç./kayıp sonucu tüm bu süreç analizin bir ürünü olacaktır. Girişimci amaç değerlere odaklanır. Amaçlarına uygun olan hedeflerine yönelik adımları atarken, risk alabilen, olumlu ve olumsuz her türlü sonucuna katlanabilen bir kişilik sergiler. Bu sonuçlar bir girişimciye araç değer olarak maddi kâr sağladığı gibi zarar olarak da ortaya çıkabilir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, fırsat, risk, kayıp/kazanç

¹ Dr. Hikmet Aytek, Tel. 0542 222 52 52, hikmetaytek@gmail.com, “Girişimcilerin Özellikleri, Kazançlar Sorunlara Bakış ve Bir Örnek Olay”, Doktora Tezi.

Action axes of entrepreneurship

Abstract

Opportunity, risk and earnings/losses are purviews which explain three main factor of the entrepreneurship. In order to determine the status against risk, risk should be classified, analyzed and commentated. This is must for transfer of risk. The first step for process of taking advantage from opportunities occurred is risk analyzing. Entrepreneur has to pay attention to every kind of opportunity. However, Entrepreneur, first of all, has to absolutely, search and make a plan. As a result, earnings/losses will be output of process analyzing. Entrepreneur is focused on target value. Entrepreneur is the person who can take risk and meet all kind of result. As these results may provide profit for entrepreneur, be also source of loss.

Keywords: Entrepreneurship, opportunity, risk, earnings/losses

Risk eksenini

Risk Tanımı: “Risk sözcüğünün kökeni ya Arapça rızık/risk (rısq) ya da Latince riziko (risicum) sözcüklerinden çıkmıştır (J.Ansell ve F. Wharton, 1992, 4). Rızık kişiye Tanrı tarafından verilen ve üzerinden kar elde edilen her hangi bir şey olarak tanımlanabilir. Burada rızık rassal ve istenen iyi bir sonuç anlamı kazanır. Riziko ise bir denizcinin karşılaştığı kayalık alan gibi bir engel olarak tanımlanabilir. Burada riziko rassal ve istenmeyen kötü bir sonuç anlamına gelir. Eski Yunan’ da Arapçadan alınan ödünç bir sözcük olarak risk, genel olarak olumlu ya da olumsuz etkilere sahip rassal olayları açıklamak için kullanılmıştır (Arman T. Tefvik, 1997, 1). Risk girişimsel alanın kapısıdır Girişimciler bu kapıdan alana girerler “ Risk genel anlamda bir işin (girişimin) başarısızlığa uğrama olasılığı (şansı) fiziki ve işletme varlıklarının kayba uğrama tehlikesidir (S.Caird, 1991, 53). Gerçekleşmiş bir kayıp değil kayba uğrama olasılığından kaynaklanan tehdittir. Girişilen veya girişilecek işle ilgili olarak beklentilerle gerçekleştirilenler arasındaki farktır. Tehlike özel yaşamda olduğu gibi girişimcilikte beklenen durumlarla gerçekleşen durumlar arasındaki etkidir. Girişimciler, girişimci olmayanlara oranla hesaplanmış, tartılmış bir iş tehlikesini göze alırlar. Ekonomi sözlüklerinde kısaca, “Yatırım araçlarının beklenen getirilerini olumsuz etkileyebilecek olayların meydana gelme ihtimali olarak açıklanmaktadır (S.Güney, 2004, 202). Temel anlatımlarımıza uygun bir açıklama yapmak istediğimizde; “ Girişimci bir kişilik, bilgi ve yetenekleri ile örgütlediği girişimsel bir karaktere dayandırdığı uygulamalarını kazanç amacına uygun hedeflere götürmek isterken, hedeflerine varmasına engel olabileceğini var saydığı ihtimalleri risk olarak tanımlamaktadır” denebilir.

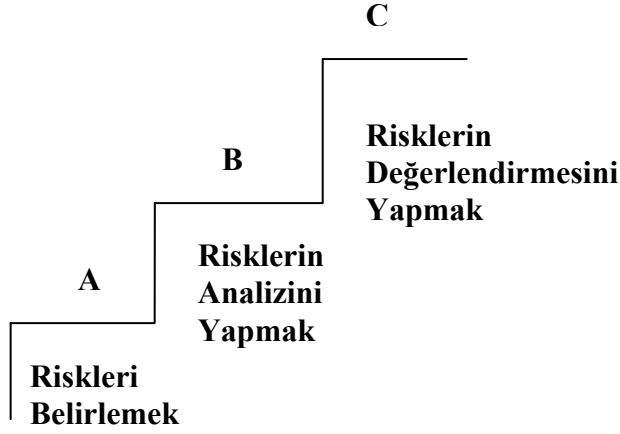
Girişimcinin Risk Psikolojisi: Girişimcinin varmak üzere motive olduğu hedeflerine ulaşamama endişesi, kendisinde, kazandığı statüyü yitirme yönünde korku yaratır. Bu durum, psikolojik bir varlık olan insanı endişeli kılar. Büyük bir risk, tehdit olmaktan çıkarak sonuçları itibarıyla sıkıntı yaratacak halde gerçekleştiğinde; Panik, utanç ve rol kayıplarına neden olmaktadır. Girişimci, doğal olarak fırsatları başarı nedeni, riskleri ise başarısını engelleyebilecek tehlike olarak görmektedir. Daha gerçekçi bakıldığında riskler kazanca dönüşebildiği gibi, fırsatlar da maskeli birer zarar kapısı olabilirler. Konuya böyle yaklaşıldığında risk ve fırsatın bir diğeri içerebilecek varsayımlar olduğu unutulmamalıdır. Aynı ikilemi kar ve zarar açısından da düşünebiliriz. Anılan bu dört kavram bir diğeri dönüşüm kabiliyetine sahiptir. Girişimcinin içerisinde bulunduğu toplumsal yapının, sosyal ve

ekonomik boyutu ile girişimsel alanı algılaması arasında doğrudan bir bağlantı vardır. Girişimci bu yapıyı aşan bir kişilik olsa bile anılan yapının etkileşimini mutlaka önemser. Algılaması ve buna paralel olarak uygulaması toplumsal çerçeveye uygun olur. Az gelişmiş ülkelerin kırılğan ekonomik koşullarının altındaki girişimci ile gelişmiş bir ülkenin güçlü ekonomisi ile kendisini geliştiren girişimcinin, risk ve fırsat algılamaları farklıdır. Az gelişmiş ülkede girişimcilik için en belirgin öge risktir. Gelişmiş bir toplumda da risk önemli olmakla birlikte hızlı gelişime ayak uydurma ve kendini sürekli yenileme en az risk kadar önemsenen hususlardır. Fırsatı ilkbahara, kazancı yaza, riski sonbahara, zararı kışa benzetebiliriz. Girişim dünyasında bu dört mevsim hep yaşanır. Güneşe ve soğuğa tedbir alınınca kazanç daha yararlı, zarar da yararlı hale dönüşebilir. Yapılması gereken gerçekleri kabul ederek tedbirli olmaktır. Klimayı ve sobayı hazırda tutmak lazımdır.

Risk Türleri: Riskler, her zaman hesap edilemezler bazı riskler beklenilmeyen ve tedbirlerle önlenemeyecek türdendir. Girişimci karakterin yaptığı uygulamaların yani oluşturduğu sistemin Engelleyebileceği Zararlara İlişkin Riskler ile sistemin algılama kapasitesinin üstünde veya hiçbir şekilde engelleyemeyeceği riskler birbirinden farklı sebep ve sonuç ilişkilerine sahiptirler.

Kontrol edilebilir, **Belirli risk**; “ Girişimci karakterin kendi uygulamaları ile girişimsel alanda yaratabileceği risk türüdür.”. Bilgi, özgüven, sabır ve yetenek ile donanımı ölçümlenebilen girişimcinin; donanım yetersizliklerinden kaynaklanır. Bu yönleri ile “ **Bağımlı Risk** “ olarak da nitelendirilebilir. Kontrol dışı, **Belirsiz risk**,”Girişimci karakterin inisiyatiflerine bağımlı olmayan alternatiflerle ortaya çıkan risk türüdür .” Bu yönüyle “ **Bağımsız risk** “ olarak da nitelendirilebilir. Bağımsız riskler; küresel nitelikli jeolojik, ekonomik, ekolojik, sosyolojik ve bunun gibi önceden hesaplanması imkansız nedenlerle, yani, Deprem, sel, savaş gibi durumlarda; ya da sektörel ve ekonomik dalgalanmalar la beklenmedikleri anda ortaya çıkarlar

Risk Algılamasına Karşı Tutumlar: Girişimci risklerle baş edebilme ve daha ötesinde onları kazanca döndürebildiği oranda başarılı olabilmektedir. Çünkü risklere temkinli ve mantıksal ön görüşlerle yaklaşmaktadır. Günümüzde risk yönetimi konusu; sigorta, Pazarlama, iletişim, lojistik, finans ve daha birçok alanda olduğu gibi, tamamen bir uzmanlık olarak gelişmiştir. Uzmanlıklardan yararlanmak çağdaş girişimcilik yaklaşımıdır. Girişimcilerin, taraf olacağı hususlara ilişkin olarak kullanabilecekleri inisiyatiflerine yönelik kararlarını almadan önce risklere karşı, araştırmaların ürünü ve geribildirimden yararlanmanın sonucu olarak üç adımları vardır. Aşağıda ki şekilde olduğu gibi İlk basamakta (A) önce tanımlarlar, sonra ikinci adımda (B) tanımladıkları riskin analizini, daha sonra da (B) adımında değerlendirmesini yaparlar.

Girişimcinin risk karşısında atması gereken üç adımın özet açılımı şöyle yapılabilir;

Riskleri Belirlemek :Bu aşamada riskli olduğu düşünülen önemli değişkenlerin gizli etki ve kimliği konusunda belirsizlik azaltılmaya çalışılır (Arman T. Tefik, 1997, 2). Risklerin ne olduğu belirlenir, Doğru tanı koyabilmek için, önceden karşılaşılan, benzer nitelik ve durumda olan sorunlar tekrar gözden geçirilir. Önceden gerçekleşenler özellikle belirlenerek karşılaştırılır, Önceki deneyimlere ilişkin yapılan bu çalışmadan sonra, yeni projenin kendine özgü koşulları ve olası sorunları ile farklar gözetilerek buna özgü riskler belirlenir.

Risklerin Analizini Yapmak: Tek bir projenin riski ile toplam riskin (portföy riskinin) birbirinden farklı olduğu açıktır. Bu nedenle riskin ölçümlemesinin bir amacı da projelerin tek başına hangi risk sınıflarına gireceğini belirlemektir. İlk önce üç konunun açıklığa kavuşması gerekir;

- 1- Belirlenen her bir risk için gerçekleşme ihtimali,
- 2- Riskin ortaya çıkarak gerçekleşme ihtimalinin ölçeği ve nicel değeri,
- 3- En kuvvetli ve en düşük ihtimallerin belirlenmesi.

İlk belirlemeler yapıldıktan sonra, belirlenmesi gereken üç konu daha dikkatle incelenmelidir

A- Etki Gücü: Riskin gerçekleşme durumunda ortaya çıkacak zararın boyutu (maliyet, gecikme, kalite vb.) açılardan en düşük, en yüksek olasılığı nedir? Risk Yönetimi Adımları (Etkinin gücünü Azaltma) için şunlar yapılır:

- a- Kaçınma (Tasarım değişikliği veya geliştirme)
- b- Devretme (Başka birine ve sigortaya)
- c- Önceden Kabullenme (Planlı hareket ile azaltma)

B- Riskin Büyüklüğü: Riskin gerçekleşme ihtimali ile etki gücünü bir arada değerlendirmeye yarayan ve önem derecesini belirlemekte kullanılan nicel değerlerdir. (Gerçekleşme olasılığı) x (etki şiddeti).

C- Zaman Çerçevesi: Riskin gerçekleşme ihtimalinin hangi zaman periyodunu ilgilendirdiği bilgisidir.

- a-Riskleri sıralamak

- b-Zaman çerçevesine göre gruplamak.
- c-Aynı veya yakın zamandaki riskleri büyükten, küçüğe sıralamak
- d-Her risk için bir azaltma yöntemi tanımlamak
- e-Risk gerçekleşir ise uygulanacak hareket planı belirlemek

Riskin Değerlendirilmesini Yapmak: Riskin değerlendirilmesi konusunda proje yöneticileri bazı yargılara varacaktır. “ Yönetimin yargısı, sonuçta firmanın toplam riski konusunda bir yargıyı içermelidir. Bu nedenle bir projenin toplam riske etkisi göz önüne alınmalıdır. Firmanın amacı paydaşların servetini artırmaksa, yönetimin getirisi (verimi) sermaye piyasasında beklenen getiriyi aşmayan projelere yatırım yapmaması gerekir (Arman T. Tevfik, 1997, 4). Anılan belirlemeyi yapmak için aşağıda sıralanan hususlar dikkate alınır;

- 1- Risklerin gerçekleşme ihtimalleri ve etki gücündeki değişimleri belirlemek.
- 2- Zaman çerçevesi içinde gerçekleşmeyenleri kayıttan çıkarmak.
- 3- Gerçekleşenler için azaltma yöntemlerinin uygulanıp, uygulanmadığına bakmak.
- 4-Bütün bunlara rağmen diğer riskler ortaya çıkarsa başa dönerek, tekrar bu analizleri yapmak.

Risk analizi stratejik kararlarda ele alınan değişkenle ilgili olan riskin kapsamlı olarak anlaşılmasını sağlayan yöntemler bütünüdür. Risk analizi, belirsizlik ve riskin ele alındığı genel bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım, karar vericilerin riski daha etkin bir şekilde anlamalarını sağlar ve hesaplanmış riskleri üstlenmeleri konusunda onları daha istekli kılabilir. Risk analizi gerçek anlamda belirsizliği ya da riski yok etmez ya da en aza indirgemez, risk konusunda karar vericiyi bilinçlendirerek girişim gücünü özendirir. Böylece ekonomik gelişmeye de katkıda bulunur. Girişimciler risk almayı bilen, gerektiği yerde risk almaktan çekinmeyen insanlardır. “Güçlü ekonomilerde, insan kaynaklarıyla doğal kaynakları en verimli biçimde değerlendirenler, risk almasını bilen girişimcilerdir. Girişimciler dünyaya en geniş açıdan bakan vizyonları, geçmişten geleceğe uzanan stratejileri ve ekonominin bütün kesimlerini dönüştüren yatırım projeleriyle, kendi ülkeleriyle birlikte bütün ülkelerin yolunu gösteren kutup yıldızlarıdır. Ürün, hizmet ve bilgi üretiminin büyük bir hız ve yoğunluk kazandığı dünyanın, yeni simyacıları girişimcilerdir. Onlar, gönüllerini kazanmayı bildikleri insan kaynaklarıyla, doğal kaynakları ürün ve hizmetlere dönüştürürler. Ekonomi, kar ve zararın bir arada olduğu üretim ve tüketim faaliyetlerinin incelenmesidir. Toplumun üretim gücünü büyütenler, yeri ve zamanı gelince risk almasını bilenlerdir. Anadolu’da denildiği gibi: Korkak girişimci ne kar eder, ne de zarar eder. Zarar etmeyi göze alamayanlar, kar edecek ekonomik fırsatları yakalayamazlar. İster üretim, isterse tüketim olsun, kar zararın kardeşidir.

Girişimciler, risk almayı bildikleri için toplumun ekonomik, siyasal ve kültürel yapısını dönüştürürler. Girişimcilikte en büyük risk, hiç risk almamaktır (N. Gürdoğan, 2008, 23). Girişimciliği bir risk almak olarak tanımlarsak, girişimciyi de risk alabilen kişi olarak tanımlayabiliriz. Buradan hareketle girişimciyi toplumun ihtiyaç duyduğu ürün ya da hizmetleri üreterek ticari kazanç sağlamayı hedefleyen ve bu hedefe ulaşmak için elindeki kaynakları kullanarak bir risk üstlenen kişi olarak tanımlayabiliriz. Girişimciliği risk alabilme kabiliyeti olarak tanımladığımızda bu risklerin önceden tanımlanabilir, tahmin edilebilir riskler olması gerekir. Girişimcilik sadece, herhangi bir konuda girişimde bulunacağım diye körü körüne, olası riskleri hesaplamadan, bu risklere karşı önlem almadan arar verip işe girişmek demek değildir. Bir girişimcinin en fazla üzerinde duracağı konu altından kalkabileceği riskleri üstlenmesidir.

Başarılı bir girişim için doğru tanımlanmış iş fikriyle birlikte o fikri hayata geçirecek, yatırıma dönüştürecek bilgi ve uzmanlığa ihtiyaç vardır. Politik ve ekonomik istikrarın tam anlamıyla sağlanamadığı, Yeni Eko sosyal Sistem'e tam olarak geçiş sağlayamamış ve Bilgi Toplumu hüviyeti kazanamamış ülkelerde genel olarak girişimciliğin tanımı yapılırken işin riske girme boyutu altı çizilerek vurgulanmaktadır. Türkiye gibi politik ve ekonomik istikrarsızlığın üst derecede hissedildiği, piyasa dalgalanmalarının çok şiddetli yaşanabildiği ve Yeni Eko sosyal Sistem'e henüz geçiş sağlayamamış ülkelerde girişimcilik tanımının ağırlığını risk kavramı oluşturmaktadır.

Bu ülkelerde "girişimcilik = risk" şeklinde bir mantıksal yaklaşım kurulmakla beraber gelişmiş ülkeler tabir edilen, nispeten politik ve ekonomik açıdan daha istikrarlı olan ve Bilgi Toplumu düzeyine ulaşmış olan ülkelerde girişimcilik tanımında risk kavramı vurgulanmakla beraber asıl ağırlık yenilik, değişim ve farklılık kavramlarındadır. Girişimcilik tanımının içerisinde yer alan risk, yenilik, değişim veya farklılık kavramlarının ağırlıkları yaşanan coğrafya yada ülkeye göre değişse de temelde bu kavramlar girişimciliğin özünü oluşturmakta ve ideal bir girişimci için olmazsa olmaz özellikleri oluşturmaktadır. Diğer bir deyişle, bir girişimcinin genel özelliklerine bakıldığında mantıksal risk alma, mevcut yapıyı değiştirme, yenilik getirme ve farklılık yaratma gibi önemli özelliklerin ortaya çıkması gerekmektedir.

Bu özellikler, yaşanan ülkenin istikrar derecesi ve toplum kalitesine bağlı olarak farklı derecelerde ağırlığını hissettirmektedir. Özellikle ekonomik krizlerin dolayısıyla piyasa dalgalanmalarının ve istikrarsızlığın ortaya çıktığı ülkemizde girişimciler, eğer ellerinde yeterli kaynaklar var ise bu kaynakları mümkün olduğunca temkinli veya diğer bir deyişle idareli olarak kullanmaya çalışmaktadır. Eğer girişimcilerin elinde yeterli kaynak yok ve girişim sermayesi desteği arıyorlar ise o zamanda bu kaynağı bulmak için oldukça zorlanmaktadırlar. Yaşanan bu zorluğun en temel sebebi ülkemizde girişimcilik tanımının içerisindeki risk algılamasının oldukça yüksek oluşudur.

Girişimcilikle risk, adeta ikiz kardeş gibidir. Eğer risk faktörü olmazsa girişimcilik olamadığı gibi, Riske girmeyi göze alamayan bir kişi de girişimci olamaz. Risk; körü körüne alınmaz, Girişimcinin araştırmacı karakteri, onu her alanda olduğu gibi risk ortamında da planlı davranışa iter.

Risk Transferi: Risklerin transfer edilebilmesi veya satılabilmesi de girişimciliğin gelişebilmesi açısından göz önünde tutulması gereken çok önemli bir husustur.

Mevcut sistem içinde risk sigortaları girişimcilerin makine ve mallarını hırsızlığa, yangına, su basmasına ve doğal afetlere karşı sigortalar. Kazalara karşı can ve mal, kasko, trafik, taşıma sigortaları, terörizme karşı sigortalar. Kredi kayıplarına karşı tamamen olmasa bile kısmen kredi garantileri mevcuttur (B.J.Hodge, William P. Anthony ve Lawrence M. Gales,1976, 159-172). Risk birlikte yüklenici ortaklar aracılığı ile de bölüşülerek azaltılabilir

Fırsat Ekseni

Girişimci için fırsat süreci inovasyon ile yakından ilişkilidir. İnovasyon, süreç olarak, "bir fikri pazarlanabilir bir ürün ya da hizmete, yeni ya da geliştirilmiş bir imalat ya da dağıtım yöntemine, ya da yeni bir toplumsal hizmet yöntemine dönüştürmeyi" ifade eder (Göker A. 2000, 5).

Günümüzde inovasyonun ülkelerin kalkınmalarında ne denli önemli olduğu kabul edilen bir gerçektir. Bu durumun kabul edilmesinde yoğun rekabet koşullarıyla birlikte hızla değişen piyasa koşulları ve teknolojiadaki gelişmelerin etken olduğunu ifade etmek mümkün olacaktır. Bu bağlamda, inovasyonun nasıl yapılacağı ise anahtar soru konumuna sahiptir. Bugünlerde sıklıkla dile getirilen konulardan bir diğeri ise girişimcilik ruhudur. Benim tecrübem şunu gösteriyor: Son 30 yılda tanıştığım girişimcilerin çok küçük bir bölümü girişimci ruhuna sahip. Tüm başarılı girişimcilerde gördüğüm şeyi ortak bir kişilik özelliği olarak betimlemem doğru olmayacaktır. Ortak özellik olarak niteleyebileceğim asıl unsur inovasyon alanında sistemli bir biçimde pratik yapabilecek, bunu tecrübe edecek iş yapma biçimlerini benimsemiş olmalarıdır. İnovasyon girişimciliğin belli bir fonksiyonudur. İnovasyon, girişimcinin yeni kaynaklar yaratarak refah yaratması veya mevcut kaynakların kullanım potansiyelini artırarak refah yaratmasıdır. Günümüzde girişimcilik için yapılan tanımlamalarda bir miktar karışıklık olduğunu kabul etmek gerekir. Bazılarına göre girişimciler sadece küçük işletme kavramıyla örtüştürülürken, bazıları tüm işletmeleri girişimciler tarafından yönetilir kabul etmektedir. Pratikte ise; girişimciliğin girişimin boyutları, yaşı gibi kriterlerle belirlenmesinden çok, içinde bulunduğu faaliyete göre tanımlanması gerekir. Aktivitenin odağında inovasyon vardır. İnovasyon bir girişimin ekonomik ve sosyal potansiyeline, amaçlı, hedefi belirgin bir biçimde getirilen değişikliktir (Drucker P. 1998, 6).

Buraya kadar anlatılmaya çalışılan hususlar fırsatın, girişimci tarafından bilgi, yetenek kullanımı ile var edilmesi boyutuna ilişkindir. Biliyoruz ki fırsat planlanarak var edilebildiği gibi girişimcinin istem ve planlarının dışında da gelişebilirler. Bu tür plan dışı fırsatlar girişimcinin hazır olan finans imkânından ayrılacak miktar yine ayrılacak zaman ve konuya ilişkin bilgi, tecrübe ve yetenekleri ile orantılı değerlendirilebilmektedir. Planlı yaratılan fırsatlar, plana uygun örgütlenme, koordinasyon ve ayrılmış mali kaynaklarla, kazanca daha çok dönük ve ihtimalleri planlanmış risk içermektedirler. Bu durumları dikkate alarak, Girişimci için fırsat olgusunu, Planlı ve plan dışı Fırsat olarak sınıflandırabiliriz. Plan dışı olanlar da doğal veya yapay olabilirler. Tecrübeli ve bilgili bir girişimci, karakterindeki araştırmacılık ögesini geliştirebilmişse fırsatların değerlendirilmesine yönelik aldığı karar ve inisiyatif kullanma süreçlerinde ki hata payını azaltacaktır. Girişimci kendi planlarının dışında önüne fırsat gibi algılanabilecek konular geldiğinde; Başka birilerinin kendileri için yaratmak istedikleri bir fırsat uğrunda, konu mankeni olma ihtimalinin var olup olmadığını sorgulamalıdır. Yani girişimci, plan dışı gelişen veya geliştiği zannedilen fırsatları da mutlaka önemsemeli ama onlar için, araştırma ve plan yapmadan risk üstlenmemelidir.

Kazanç - kayıp eksenini

Girişimci Amaç değerlere odaklanır. Amaçlarına uygun olan hedeflerine yönelik adımları atarken, risk alabilen, olumlu ve olumsuz her türlü sonucuna katlanabilen bir kişilik sergiler. Bu sonuçlar bir girişimciye araç değer olarak maddi kar sağladığı gibi zarar olarak da gerçekleşebilir Kar-zarar ilişkisinde maliyetin önemi vardır Maliyet karşımıza değişik görünümle ve her konuda karşımıza çıkan bir kavramdır. **Maliyet**; amaçlanan bir sonuca ulaşmak için katlanılması gereken karşılıklarının yani; giderlerin parayla ölçülen toplamıdır. **Gider**; Ekonomik bir yarar sağlamak üzere varlıkların tüketilmesine denir. İşletmenin hedefleri doğrultusunda planlayarak amaç edindiği hususlara erişebilmesi için, edindiği sermaye ve bununla kazandığı değer ve varlıklar, işletmenin aktiflerini oluşturur. İşletme sürdürdüğü amaçlarına ulaşabilmek için sürekli olarak bu

varlıklarından kullanmak zorundadır. Bu kullanım sonucunda işletmenin varlıklarında doğal olarak bir “tükenme”, azalma olacaktır.

İşte işletme varlıklarının tükenmesiyle ortaya çıkan bu azalma “Gider” olarak tanımlanır. Girişimciler; Varlıklarını çeşitli amaçlarla kullanılmaktadırlar. Kullanımın amaçlarının çeşitli oluşu giderlerin de çeşitliliğin neden olur orta İşletme varlıklarının harcanmasıyla oluşan giderler amaçlarına göre üç gruba ayrılır.

a-İşletme varlıklarındaki harcamalar, gelir sağlamak için yapılmışsa bu giderlere dönem giderleri adı verilir Bu giderler üretilen mamullerin maliyetini etkilemez

b-İşletme varlıklarındaki tükenme üretim için oluşmuşsa bu giderlere “üretim giderleri” diyoruz, çünkü bu giderler üretilen mamullerin maliyetidir

c- İşletme varlıklarının plan dışı amaçsız ve boşa harcanması durumunda ki giderler“zarar” oluştururlar

Zarar, girişimcinin yaptığı girişimsel uygulamalarla kazandığı para ile harcadığı para arasında oluşan harcama fazlalığı yönündeki olumsuz farktır. Sermayede ya da karda oluşan bir eksilmeyi dile getirir. Genellikle maliyet fiyatının satış fiyatından daha yüksek olması durumundan doğar. Düzgün bir işletme karakteri edinebilen girişimcinin, araştırmacı yapısının doğal sonucu olarak, uygulamasındaki denetim fonksiyonu erken uyarıcı nitelik arz eder ve zarar eğilimi erken anlaşılabilir önleyici önlemler alınabilir

Kâr, girişimci için belirli bir süreç sonunda elde ettiği toplam gelirleri ile giderleri arasında, gelirlerin fazla olmasından doğan olumlu bir farktır. Girişimci kar durumunu gücüne ilave ederek hedefine yönelik motivasyonunu artırır.

İşletmeler için hangi üretim miktarında ne kadar kâr veya zarar olacağı, hangi üretim miktarından sonra kâra geçileceği önemli bir sorundur. Bu sorunun çözümü kâra geçim analizi veya diğer isimleri ile başabaş noktası veya kritik noktanın tespit edilebilmesidir. Kâra geçim veya başabaş noktası toplam işletme masrafları ile işletme gelirlerinin birbirine eşit olduğu, hiçbir kâr veya zararın olmadığı noktadır.

Sonuç

İktisat biliminde tanımlanan üretim faktörlerinden biri olan sermaye, geri dönüşünü sağlayacak alanlara akar. Bu alanlar kâr sağlayacak yani o gerçekleştirilecek faaliyetlerde katlanmak zorunda olunan giderlerin (maliyetlerin), sağlanacak olan gelirlerden düşük olduğu alanlardır. Girişimci öncelikle bu alanları bulmalıdır. Bu bir anlamda girişimcinin fırsatları bulması ve değerlendirmesi ile eş anlamlıdır. Ancak unutulmamalıdır ki gelirlerin giderlerden daha fazla olduğu veya daha fazla artış eğilimi gösterdiği alanlarda kâr daha yüksekken, aynı oranda risk oranı da yükselmektedir. Gelirlerin realize edilmesi giderlerin tahakkuk etmesinden çok daha sonra olduğu için bir projenin kâr üretmesi belirli bir süre alır. Bu sürede risk oranı çok daha yüksektir.

Bu sürenin başarı ile atlatılması ile birlikte başabaş noktasına kadar geçecek sürenin de iyi yönetilmesi gerekmektedir. İşletme sermayesinin önemi de buradan kaynaklanmaktadır. Fırsat ve kazanç/kayıp arasında geçecek sürecin planlanması ve risk analizinin yapılması gereği bu durumda kaçınılmaz olmaktadır.

Kaynaklar

- J. Ansell, F. Wharton: *Risk Analysis Assessment and Management*, John Wiley and Sons, 1992.
- T. Tefvik Arman: *Risk Analizine Giriş*, Alfa/Aktüel Yayınevi, 1997.
- S.Caird: *Girişimcilik/Keşif Süreci*, 1991.
- S.Güney: *Açıklamalı Yönetim Organizasyon ve Örgütsel Davranış Terimler Sözlüğü*, 2004.
- N.Gürdoğan: *Girişimcilik ve Girişimcilik Kültürü*, İgiad Yayınları, 2008.
- B.J.Hodge, William P. Anthony and Lawrence M. Gales: *Organization Theory*, Strategic Management Journal, Vol.9, 1976
- A.Göker: *Rekabet Gücü, Teknoloji ve Verimlilik*, Produktivite, İnovasyon Yeteneği ve Teknoloji, MPM, , Tartışmalı Toplantı, Ankara, 25 Ekim 2000.
- P. Drucker: *The Discipline of Innovation*, Harvard Business Review November-December 1998.

Girişimciliğin hareket eksenleri